

אוגוסט 2024

לקראת פתיחת סדרות השיבה הביתה בספטמבר, כתבנו כך:

הצלת מזון וההפרעה המבורכת של החיים

אלון אלירן אוהב את הזרימה הבלתי מופרעת של התנועה. אתן צריכות לראות אותו גולש על אופניו, עוקף בקלילות מעוררת תדהמה את כל הרמזורים והפקקים, גם בכבישים הסואנים המפרידים את לב העיר משכונותיה הצפוניות. אכן, לרוכב האופניים המיומן הפקקים הם תופעה מוזרה ומיותרת. תמי צרי לעומתו בעיקר הולכת ברגל, ואת הפקקים היא חווה כשהיא ישובה באוטובוס.

אבל באנו לכתוב על "ההפרעה המבורכת", כפי שכינה זאת דן לסרי, של המציאות כפי שפוגשים בה לאורך הדרך האיטית. אם ברגל ואם באופניים, ההליכה והרכיבה הן שתיהן תנועות איטיות המאפשרות עצירה קלה; קל לעצור, וקל להמשיך בתנועה כשרוצות.

ערימת בגדים על ספסל או פירות עסיסיים מוטלים לצד הדרך הם דוגמאות מצוינות להפרעות מסוג זה, וסיבות טובות לעצור בִּחְרִיקַת בלמים. עדיף תמיד לצאת לדרך בנחת ולאפשר לה להכתיב את הקצב ולהימנע ככל האפשר מהעבדות ל"זמן הגעה"; כשאבי או אלון יוצאים לדרך לפגישה עם תמי, כולם יודעים שאין לדעת מתי יגיעו בדיוק, אבל אפשר להיות בטוחות שכשהם יגיעו, הם יניחו על השולחן שלל מציאות מהדרך. בעונה זו יהיו אלה בעיקר החרובים, המנגואים, גרגר פנמה, הקריסות, עלי התות, הזיתים הירוקים, ותיכף הגויאבות.

תמי צוחקת: יוסי, ילד שלי מוצלח! אבל כשהיא יוצאת להליכות שלה גם היא מנסה להימנע ממחויבות למועד חזרה, וגם היא מצוידת תמיד בתיק ליקוט, וגם הוא תמיד מתמלא במשהו. כשהיא חוזרת הביתה, תמיד יש לה מה לשטוף, לפרק, לאחסן, לצנצן או פשוט – לאכול!

אחד מעצי המנגו שמפילים בימים אלה מתנות על המדרכה נמצא בסמוך לרחוב ראשי למדי ליד מקום מגוריו של אלון בצפון תל־אביב, וכך יוצא שאלון עובר שם, לעיתים באופניים ולעיתים בִּמְכוּנִית. זאת הזדמנות להשוות את הקלות של העצירה באופניים, הושטת היד אל הפרי, לפעמים אפילו בלי לרדת מהאופניים(!), הנחת הפרי כלאחר־יד בסלסלה התלויה על הכידון והמשך הרכיבה, לעומת החניית המכונית על המדרכה, היציאה הזהירה ממנה, ההליכה אל הפרי ואז ההשתלבות מחדש בתנועה – והדלק, אוי הדלק, שזורם ונשרף בכל לחיצה על הדוושה.

רוב האנשים אינם מורגלים כלל בליקוט, ולמה שיהיו? האם למדו על כך בבית? בבית הספר? מהטלוויזיה? מהחדשות? לא, הם מורגלים במחשבה ובכורח שצריך למהר ולהגיע בזמן לפגישות, ועל הדרך להתלונן על הלכלוך שמרוח על המדרכה או על המכונית שלהם. החינוך אף פעם לא בא לבד, הוא מגובה בטכנולוגיה

ובעיצוב המרחב העירוני, שבתורם נוצרים על ידי א'נשים שחונכו באותה מערכת - וכך המרחב התודעתי כל הזמן מקבל חיזוק מהמרחב הפיזי, ולהיפך, בלופ אינסופי שמחזק את עצמו. וכך אנחנו מקבלים, א'נשים ומרחבים שמפנים את גבם אל האדמה ואת פניהם אל המכונית. הסרבול של המכונית ימנע ממי שנוהג בה להבחין בפרי, כל שכן ללקט אותו. המחשבה העסוקה בדחיסות של משימות היום ולחצי הכלכלה והמלחמה איננה מתפנה כלל לראות את הטוב והיופי שמעתירים עלינו העצים והאדמה - במקומות שהיא טרם נכבשה בבטון.

גם הולכי-הרגל כמעט ואינם מממשים את האפשרות לעצור למראה פירות הקוראים לליקוט, והתוצאה של כל זה: פירות רבים לאין שיעור פשוט נרקבים להם באין דורש, ואז כמובן, נתפשים כ"לכלוך" וכמפגע, ופועלי הניקיון נקראים מהר מהר לסלק כל זכר לחגיגה הבלתי-חוקית...

המושמצים מכולם פירותיו של פיקוס השדרות. מה לא אומרים עליהם - הם מלכלכים את המכוניות החונות, את הספסלים, את המדרכות, הם מהווים סכנה בטיחותית (מחליקים עליהם!), ומי בכלל נטע עצים כאלה בעיר, ולשם מה זה טוב??? יחידים הם היודעים שפירות אלה הם מעין תאנים קטנות ונפלאות. ללקט אותם - זה דורש סבלנות רבה במיוחד, אך היא משתלמת. אך מה שווה הסבלנות, אם אין לנו הפנאי שזה דורש? ולמי יש זמן? ומי צריך ללקט "זבל מהמדרכה" כשהחנויות עמוסות תאנים עסיסיות למראה בתוך אריזות פלסטיק נקיות?

האנשים כבר שכחו את מגוון הטעמים של תאנים טריות באמת, שנקטפו היישר מהעץ, בשלל מצבי צבירה שונים, משום שעצי פרי נחשבים כבלתי-מתאימים לשתילה ברחובות הערים. בשכונת מעוז-אביב, לדוגמה, שתלו בשנותיה הראשונות של השכונה עצי פרי כמשקעזר, תרומה לפרנסתם של התושבים. אולם כשהתברר שהתושבים אינם מנצלים את הפירות ואינם מטפחים את המטעים השכונתיים, והם נושרים ומלכלכים, נכרתו העצים, ובמקומם נשתלו עצי סרק. ומדוע לא נוצלו הפירות ולא טופחו המטעים? התושבים היו עסוקים מדי בעבודתם מחוץ לשכונה. לא היה להם פנאי לעצים ולפירות. גם אלה הנוטעים בהתלהבות רבה עצי פרי בחצרות הווילות אינם מתפנים במקרים רבים לטפל בעצים ובפירות. ביעילות מנותקת הם שוכרים שירותים של "גנן" שבא "לתקתק" עבודה ולרוץ לגינה הבאה. וכך אנו מוצאים ענפים שנגזמו והושלכו לרחוב על פירותיהם או עלים שגורפו על הפירות שנשרו עליהם.

אבל לא רק ללקט אין פנאי. רבים מהפירות הזמינים לליקוט פגועים במידת מה - מהנשירה על המדרכה, מהזמן שחלף, מעקיצות של חרקים על עצים בלתי-מסחריים ובלתי-מודברים או מעצם היותם גידולים ביתיים בלתי-מסחריים של מיני פירות שאינם מתאימים לשיווק מפאת חייהם הקצרים והקושי להחזיק אותם לאורך זמן במצב מתאים לשינוע ולשיווק. לכן נדרש זמן גם לטפל בפירות אלה לצורך אכילתם - למיין, להסיר חלקים רקובים, להכין לאחסון בקירור או בהקפאה, לייבש, לכבש, לעקוב אחרי הבשלתם של הבשלים-פחות ולטפל בהם בזמן, או פשוט לאכול את המבשילים בזמן, ואולי גם לחלק עודפים לכל דיכפין.

בעצבעיר למדנו את עבודות הבית האלה והתמחינו בהן. לפעמים גם אנחנו עסוקים מדי בשבילן, ופירות "מתאבדים" אצלנו, אולם ברוב המקרים זה נמנע הודות לחברותא שלנו. כשחולקים את המרחב, תמיד יש מישהו שהסתכל על הפירות בזמן שאחרים "נרדמו בשמירה", והוא מתענג על תחושת המציל-המושיע!

וכך הגענו לעוד נקודה כואבת. החיים המהירים גם מכתיבים לנו בדידות וחללים ריקים. כולם עסוקים בעבודה או באימונים לעבודה (ביה"ס, אוניברסיטה) או במלחמה, וכך הבתים עומדים שוממים, וגם הרחובות מתרוקנים והולכים. וכך אנו מוצאים את עצמנו בתפקיד ה"הזויים" כשאנו עוצרים באמצע רחוב

שומם להרים את הלכלוך מהמדרכה או מהספסל, לפשפש בו. אם מישהו עובר בסביבה, והמבט שלו לא נעוץ במסך הטלפון, אנחנו מרגישים את המבט ננעץ בנו. "המוזרה הזו!". הביחד שלנו מזכיר לנו את ההיגיון והיופי של המעשים שלנו ועוזר לנו לחלץ את עצמנו מתחושות הבושה והחרפה.

בעולם שאנחנו זורעות במעשים שלנו, יש מי שילקט ומי שיחתוך, ימיון, יקפא, ייבש, יגיש – ותמיד תמיד יש מי שישמח לאכול! אנחנו רואות עיר שבה במקום למהר לעניינים אחרים במקומות אחרים, חלק גדול מהעבודה שלנו ומהכלכלה שלנו הוא ליקוט הפירות והניצול שלהם. עיר שבה אופי התנועה מאפשר ומעודד את ההפרעות המברכות לאורך הדרך – את החזון הזה אנחנו מכנים חזון עיר־יער. בואו ונחיה אותו כאן ועכשיו – תנו לפירות לעכב ולברך אתכם ותתמכרו לעצירות ולהפתעות שלאורך הדרך.

....~*+*~.~*+*~.~*+*~....

אם הרשומה הזו הועילה

מוזמנות להצטרף למעגל המחבקות של העץ בפטראון ולקבל את כל הפרקים בזמן יציאתם המחודשת לאור,

כמו גם כניסה חופשית לכל שיעורי הזום ועוד מתנות:

אפשר גם להצטרף לקבוצה של עץ בעיר בוואטסאפ:

תודה ולהתראות בבית.